

Wenzel Pfohl, •1920, AA

SENIŠTĚ

Špindlerův Mlýn – Bílá louka

Nejméně od počátku sedmnáctého století lidé na Bílé louce hospodaří. Vysekáním původních souvislých porostů kosodřeviny s příměsí zakrslého smrku horalé postupně vytvořili rozsáhlá seniště. V okolí Rennerovy a Luční boudy měli dostatek kejdy a hnojení umožnilo intenzivní hospodaření. Na vzdálenějších neuhojených pozemcích sklízeli seno s převládající smilkou tuhou jednou za dva roky, tedy stařinu zároveň s novou trávou. Bílou louku i sousední Stříbrné návrší využívali hospodáři z Pece a Velké Úpy, zájem o pronájem senišť od panství měli především v suchých letech, kdy v údolí nenarostlo dost trávy. I tady probíhala sezónní pastva, jen část dobytka zůstávala v boudách přes zimu. I když se původně k zemědělství postavené boudy od konce 19. století přeměnily na turistické objekty, hospodářství a péči o pozemky si udržely do 40. let. Nová Rennerova bouda po požáru v roce 1938 nebyla dostavěna a zcela zanikla (těž 8.6).

HEUWIESEN

Špindelmühle – Weiße Wiese

Die Lokalität Weiße Wiese wurde mindestens seit dem Beginn des 17. Jahrhunderts von Menschen bewirtschaftet. Durch die schrittweise Rodung ursprünglich kompakter Latschenkieferbestände mit Beimischungen von Zwergfichten schufen die Bergbauern ausgedehnte Heuwiesen. In der Umgebung der Renner- und Wiesenbaude gab es genug Gülle und gerade das regelmäßige Düngen ermöglichte eine intensive Bewirtschaftung. Auf den weiter entfernten, nicht gejauchten Grundstücken erntete man einmal in zwei Jahren Heu mit einem überwiegenden Anteil von Borstgras - d.h. Altgras zusammen mit frischem Gras. Die Weiße Wiese und der benachbarte Silberkamm wurden von den Landwirten aus Petzer und Groß Aupa genutzt, Interesse an der Pacht dieser Heuwiesen bestand vor allem in trockenen Sommern, wenn es in den Tälern nicht genug Heu gab. Auch hier wurde Saisonweide betrieben, nur ein Teil des Viehs blieb auch im Winter in den Bauden. Auch wenn die ursprünglich zu Landwirtschaftszwecken errichteten Bauden ab Ende des 19. Jahrhunderts in Urlauberobjekten umgewandelt wurden, erhielten sie sich ihre Vieh- und Wiesenwirtschaften bis in die 40. Jahre hinein. Die neue Rennerbaude wurde nach einem Brand im Jahre 1938 nie wieder fertiggestellt und verfiel (ebenso 8.6).

LOUKY / WIESEN 4.7

ZALESNIT ČI NECHAT HOLÉ Polemika o zalesnění někdejších senišť v subalpínském pásmu je diskusí o změně krajinného rázu, posílení vodohospodářského významu a zániku botanických lokalit. Protichůdné aspekty jsou v odborných kruzích vážným tématem. S lesnickou školou jsme se v 70. letech podíleli na zalesňování prudkých strání kolem Bílého Labe. Jamky půl na půl metru jsme před zasazením sazenice kleče kopali často na plochách s chráněnými druhy. Pamatuji si hořec tolitovitý, koniklec bílý a dokonce všivec sudetský. Další chybou koordinátorů bylo ohraničení výsadby zimní cestou na Stříbrný hřeben. Ostrá nepřírozená linie dnes narušuje přírodní charakter území. Výsadba se dobře ujala, ale v posledních letech rychle rostoucí kleč trpí houbovými chorobami a hmyzími škůdci. Původní keře jsou výrazně odolnější. Vážná situace je na Pančavské a Labské louce. I přesto nelze výsadbu jednoduše odmítnout, bez umělé pomoci by obnova původního prostředí probíhala velmi pomalu.

AUFFORSTEN ODER KAHL LASSEN In der Debatte über die Aufforstung einstiger Heuwiesen in der subalpinen Zone geht es um die Veränderung des Landschaftscharakters, die Betonung der wasserwirtschaftlichen Bedeutung und über das Verschwinden wertvoller botanischer Lokalitäten. Die widersprüchlichen Aspekte sind in Fachkreise ein lebhaft diskutiertes Thema. In den 70. Jahren beteiligten wir uns an der Aufforstung der steilen Hänge rings um den Fluß Weißwasser. Die 0,5 x 0,5 Meter großen Gruben für die Setzlinge hoben wir oft auf Flächen mit Vorkommen geschützter Pflanzenarten aus. Ich erinnere mich an Schwalbenwurz-Enzian, Weiße Küchenschellen und sogar Sudeten-Lauskraut. Ein weiterer Mißgriff der Koordinatoren dieser Anpflanzungen war die Beschränkung der Anpflanzung auf den Winterweg zum Silberkamm. Die scharfe, unnatürliche Linie wirkt sich heute störend auf den natürlichen Landschaftscharakter aus. Die Pflanzung wurzelte gut an, aber in den letzten Jahren leidet das schnell wachsende Knieholz unter Pilzkrankheiten und Insektenschädlingen. Die ursprünglichen Büsche sind eindeutig widerstandfähiger. Ernst ist die Situation an der Pantsche- und Elbwiese. Dennoch ist eine Auspflanzung nicht einfach strikt abzulehnen, ohne fremde Hilfe würde eine Erneuerung des ursprünglichen Milieus sehr langsam vor sich gehen.